

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indholdsfortegnelse

STORMFULDE HØJDER	3
En ejendom i VEKSØ	3
Stormfulde Højder	5
Omgivelserne/Skoven	6
Overdragelse til Boligfonden	8
Boligfondens modtagelse af arven	12
Udviklingen for Stormfulde Højder	12
Stormfulde Højder siden 1992 – anvendelse	14
Børn i naturen	14
Eksempel på invitation til krisecentrenes beboere	16
Fotoudstilling m.v.	18
Skovskolen / Naturlegepladsen	18
Naturkøkken	20
Juletræssalg	21
Træskulpturerne på Stormfulde Højder	22
Renovering / nyopførelse af Stormfulde Højder	25
Opførelsen	28
Timber Frame (Træskelettet)	30
Fra rejse-gildet den 12. august 1999	35
Buerne	36
Vægge	38
Opvarmning – masseovn	41
Gulv / Møbler / Køkken	42
Indeklimaet	43
Færdigt byggeri	43
Økonomi	44
Afsluttende bemærkninger	45
Om forfatteren	45
Kilder:	46
Stamdata:	47

STORMFULDE HØJDER

En ejendom i VEKSØ

Af Niels Holst Kjærsgård, Stenløse

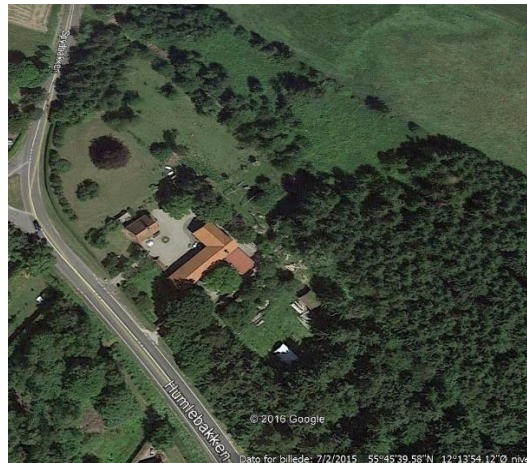

Stormfulde Højder. Februar 2017 / November 2016

Stormfulde Højder. Juni 2016

Bevæger man sig fra Veksø mod Søsum ad Humlebakken ligger der på højre hånd ca. 200 meter fremme og lige før vejen drejer til højre over i Spydbakken, en smukt beliggende ejendom med udsigt over den fredede Fuglesø tunneldal. Bag den naturlige bevoksning og det røde plankeværk ligger en ejendom med en spændende nyere historie og en ikke mindre spændende arkitektur.

Ejendommen, der hedder **STORMFULDE HØJDER**, består af et helårsbeboet stuehus og af en ladebygning (opholdsbygning) på godt 200 m². Til ejendommen hører et naturskønt, fredet areal på ca. 16 tønder land skov og eng.

Adressen på ejendommen er **Humblebakken 10**. Tidligere gik Frederikssundvej lige forbi ejendommen, men med etableringen af den nye Frederikssundvejs nuværende forløb, blev trafikbelastningen flyttet, så trafikken på vejen nu består af lokaltrafikken mellem Veksø og Søsum.

Stormfulde Højder ejes i dag af Forældrefonden, Åboulevard 5, 1635 København V. Forældrefonden hed tidligere Boligfonden for Enlige Mødre.

Dette er en fortælling om:

1. Stormfulde Højder i dag
2. hvordan Boligfonden for Enlige Mødre / Forældrefonden blev ejer af Stormfulde Højder
3. hvad ejendommen bliver brugt til, siden Boligfonden erhvervede den,
4. hvad det er for en bemærkelsesværdig, spændende bygning, der blev opført i 1998/1999.

Stormfulde Højder

Hvorfor ejendommen har fået navnet Stormfulde Højder er ikke helt klart, men ældre Veksø-borgere mener, navnet skyldes ejendommens beliggenhed på en vindblæst knold. Tidligere var der ikke, som nu, ret mange træer omkring ejendommen. Stuehuset er opført i 1935 efter datidens skik med røde mursten og tegltag.

Stormfulde Højder, 1949 – (Danmark set fra Luften)

De oprindelige landbrugsbygninger blev opført både før og efter stuehuset.

Landbrugsbygningerne – med undtagelse af en værkstedsbygning fra 1960 - blev revet ned i 1998/1999, og er nu erstattet med - ”Laden”, der består af et stort opholdsrum, og – i en vinkel – varmestue med hems.

"Laden", med stort opholdsrum, og – i en vinkel – varместue med hems.

Vinkel med hems -"Laden" - Vognport - "Stald". Bygningerne fra 1999 (November 2016)

Gennem vognporten kommer man ind til gårdspladsen og stuehuset.

Omgivelserne/Skoven

Rundt om stuehuset og Laden er der en ret stor græsplæne, hvor børn og voksne kan udfolde sig med leg og spil. Og naturlegepladsen på skråningen ned mod Fuglesødalen giver gode muligheder for spændende udfordringer til leg og fantasi. Om sommeren sættes en tipi op på græsplænen, så fantasien også her kan udfolde sig.

Der er endvidere bålpladser, bænkeborde og som noget helt specielt et nyopført naturkøkken fra 2016, hvor man under tag, men med frisk luft omkring sig, kan tilberede maden i det fri.

Naturkøkkenet og fårefolden

Der er også ved siden af naturkøkkenet og naturlegepladsen et hus og en fold til får, så besøgende kan komme i kontakt med forholdsvis tamme dyr.

En hønsegård med en flot hane og nogle høns findes selvfølgelig også. Ræven er meget interesseret, og har af og til taget en velsmagende høne med hjem!

Hønsegården

Skoven på skråningerne ned mod den fredede Fuglesødal består af gamle, skrøbelige rødgran. Der er ikke basis for nogen reel skovdrift på det lille areal, så skoven er en ren oplevelsesskov med stier og krat og hemmeligheder for den oplevelsessøgende. Der er tydelige spor af en vej på skråningen, og mon ikke den oprindelige vej mellem Veksø og Søssum har gået her – eller at der i hvert fald har været en kirkesti her. I bunden af skoven er der et stykke eng og en lille sø, hvor der er etableret en slags bolværk, så man i fred og ro kan nyde livet i søen og i omgivelserne.

Søen – fred og ro

På engen omkring søen er der af og til kreaturer som græsser. Ellers høstes der årligt en del hør, hvoraf noget bruges som foder til fårene

Selv med skiftende årstider er det en oplevelse at gå tur på engen.

Overdragelse til Boligfonden

Ejerne af Stormfulde Højder, før ejendommen blev overdraget til Boligfonden, var Karen Olivia Jensen og Peter Gunner Jensen. Olivia og Gunner Jensen havde overtaget ejendommen i 1960'erne. Indtil da ejede Gunner Sct. Jacobs kiosk tæt ved Ballerup kirke. Da han overtog ejendommen, var den i det væsentligste en landbrugsejendom bl.a. med dyrkning af grøntsager. Gunner solgte grøntsagerne på Grønttorvet, sammen med andre varer med relation til hans fortid som kioskejer.

(Billedato er ukendt, formentlig først i 1940'erne)

Efterhånden skiftede Gunner til produktion/salg af gran og det meste af arealet blev plantet til med grantræer.

Gunner var lidt af en særling, der lagde vægt på at kunne klare sig selv. Olivia holdt sig meget for sig selv og var vel nærmest lidt menneskesky, men kom man ind i huset, var hun venlig og imødekommende.

Gunner var gæstfri og havde mange venner. Det fortælles, at der ofte om søndagen blev afholdt "andagter" på Stormfulde Højder, hvor vennerne i stedet for at gå i kirke mødtes til en øl og en snak.

"Vejens farende svende" fik lov at holde til på ejendommen, og nok også mod en mindre betaling få deres mest påtrængende behov dækket.

Gunner havde ord for at være meget sparsommelig, men absolut ikke uden økonomiske midler. En del af hans indtægter ved salg af øl og vand både lokalt og på Grønttorvet blev, hvis betalingen var i mønter, smidt i en kartoffelkasse, hvor de fik lov at ligge i lang tid. Da Gunner en gang skulle have en ny landbrugsmaskine, kørte han på en trillebør en kartoffelkasse fyldt med mønter til Byrgesens Maskinforretning i Veksø. Niller Byrgesen husker i dag tydeligt handelen. Der var mere end 20.000 kr. i mønter i kassen, og Gunner vidste nøjagtigt hvor mange penge, der var i kassen. Byrgesen talte ikke mønterne, men slæbte med besvær (han husker tydeligt i dag, at han havde dårlig ryg på det tidspunkt) den tunge kasse til banken, hvor mønterne blev talt op. Optællingen svarede fuldstændigt til det beløb, Gunner havde oplyst.

I talen til Gunners bisættelse den 12.09.1992 i Veksø Kirke omtalte præsten, Jørgen Andersen, Gunner som:

"den type, der ønskede at klare sig selv og ikke ville ligge nogen til last. Han havde altid været vant til at skulle klare sig selv.

Gunner havde mange venner. Næsten altid når man besøgte ham, så havde han også besøg af andre og man hyggede sig og blev godt

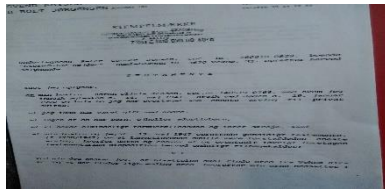
beværtet.

Man gik aldrig forgæves til Gunner og ingen ved i hvor mange år, Gunner leverede byens juletræ. Det er – så vidt jeg har forstået – Gunner der har plantet alle grantræerne på Stormfulde Højders jorde.

Det har været Gunner Jensens ønske at samfundets svageste fremover skal have gavn og glæde af hans Stormfulde Højde. Og så skal vi bruge vores evner og energi der, hvor der nu er behov for det, og det vil bl.a. være at sikre, at det nye eventyr kan begynde på Stormfulde Højder.”

(Citat fra begravelsestalen, som Boligfonden fik fra præsten)

Ægteparret, Karen Olivia Jensen (født 14.05.1919, død 19.01.1990) og Peter Gunnar Jensen (født 14.05.1919, død 7.09.1992) var barnløse, og de havde besluttet, at ejendommen skulle skænkes til et formål, som kom børn til gode.

Karen Olivia Jensen døde i januar måned 1990, og Gunner Jensen lavede herefter i marts måned 1990 et testamente, hvori det bl.a. bestemmes, at *”Den mig tilhørende landbrugsejendom ”Stormfulde Højder” med bygninger og jordtilliggende, hvorfra jeg har drevet virksomhed med salg af grantræer og pyntegrønt samt granguirlander”* skulle testamenters til Boligfonden for Enlige Mødre. Øvrige værdier i boet skulle fordeles mellem slægtninge, venner og Boligfonden.

Det bestemmes endvidere i testamentet, at

”Ejendommen skal – såvidt det lovligt kan gøres – anvendes som rekreativ ejendom for boligfondens klienter og i særdeleshed disses børn.”

og at

”Ejendommens landbrugsmæssige benyttelse til juletræsplantage m.v. skal så vidt muligt bibeholdes til gavn for boligfondens arbejde, men i øvrigt således, at ejendommen i det hele fremover, fremtræder med den landskabelige skønhed den har nu og med skyldig hensyntagen til børnenes udnyttelse af de rekreative muligheder.”

Forud for testamenteringen til Boligfonden havde Gunner Jensen rette henvendelse til Ballerup kommune for at få afklaret, om denne kommune var interesseret i at arve ejendommen, men det var kommunen ikke.

Efter Gunner Jensens død i september 1992 bliver ejendommen overdraget til Boligfonden for Enlige Mødre. Den officielle ejendomsværdi var på godt 1 mio. kr.

Testamentet blev udarbejdet af advokat H. Bolt Jørgensen, der også var medlem af Boligfondens bestyrelse. Kontakten mellem Gunner Jensen og Bolt Jørgensen kom i stand gennem en af Gunners mangeårige og gode venner, Ejgil Holm Nielsen, der var regnskabschef hos en af Bolt Jørgensens kunder, og som var vidende om Bolt Jørgensens store engagement i Boligfonden.

Gunner og Ejgil havde efter Olivias død talt om, hvad der skulle ske med Stormfulde Højder, når Gunner døde. Gunner nævnte hans og hustruens beslutning om, at ejendommen på en eller anden måde skulle komme børn til gode, eller måske skulle kommunen have den, hvis de ikke fandt på andet. Ejgil fik lov til at tage Bolt Jørgensen med ud til ejendommen, så advokaten kunne fortælle Gunner om Boligfondens aktiviteter, og evt. være med til lave Gunners testamente i overensstemmelse med ægteparrets ønsker. Mødet mellem Gunner og Bolt Jørgensen var åbenbart så vellykket, at Bolt Jørgensen fik lov til diskret at spørge Boligfondens formand - Elsa Andreassen - om Fonden ville være interesseret i at arve ejendommen, hvilket Elsa Andreassen bekræfter. Gunner Jensen (og Ejgil, der ellers skulle have arvet efter ægteparret), var helt med på, at Boligfonden skulle arve ejendommen.

Boligfondens modtagelse af arven

I Boligfondens årsskrift for 1993 fortælles: *"I det forløbne år er Boligfonden blevet ejer af et hus, en granplantage, en ged, en hund og 15 vilde katte!"* Forunderligt nok sker der også det i 1992, at Boligfonden arvede ca. 2 mio. kr., der helt specifikt var øremærket til at anvendes på Boligfondens huse, men ikke specifikt Stormfulde Højder.

Da det blev kendt i Boligfonden, at man havde arvet ejendommen, begiver lederen af Boligfonden, Ellen Hansen, sig med nogle af de frivillige kvinder i Boligfonden (de såkaldte Hattedamer!) ud for at se på ejendommen. Ellen Hansen beretter, at da de ankom, blev de mødt af 10 – 12 af "vejens færende svende", en ged, en hund og mange, men velnærede katte. Alle hyggede sig i en rodet og halvforfalden lade. Der var en ubeskrivelig lugt, for man var i gang med at koge komaver til kattenes mad. Delegationen fra Boligfonden blev modtaget venligt og imødekommende.

Alle kunne se mulighederne i ejendommen, men der var mange praktiske problemer at overvinde, før stedet ville blive brugeligt til det tænkte formål. Området var fyldt med alskens ragelse, campingvogne, gamle biler og maskiner og gav i det hele taget indtryk af, at her havde boet en noget usædvanlig person. På vejen tilbage får Ellen Hansen at vide: *"meget har du budt os, men det her er trods alt det værste"*.

Udviklingen for Stormfulde Højder

Herfra begynder så den spændende udvikling for Stormfulde Højder! Ved overtagelsen i 1992/1993 var det klart for Boligfonden, at

stuehuset straks skulle renoveres, og at der var behov for en kraftig renovering af lade-bygningerne inden for en kortere årrække. Hurtigt gik man i gang med at renovere stuehuset, så det kunne fungere som bolig for bestyreren og hans familie. Huset bar tydeligt præg af, at der i lang tid havde boet et ældre, barnløst ægtepar med små krav til boligstandard.

Bjørn Engtorp blev ved årsskifter 1992/1993 ansat som bestyrer, og han og hans familie flyttede i marts måned 1993 ind i stuehuset, der stadig var ved at blive renoveret. Bjørn Engtorp er fortsat bestyrer på Stormfulde Højder, og bor også i dag i stuehuset.

Hans første opgaver var at få fortalt "vejens farende svende", at de måtte finde et andet værested, få aflivet kattene og få afsat geden, der blev kaldt Mette (til en børneinstitution!). Hunden var allerede flyttet! Og så skulle der ryddes op og renses ud i al det ragelse, der fandtes på ejendommen.

Bjørn Engtorp var (og er) ansat som faglærer på Skovskolen i Nødebo. Det fremgår tydeligt af Stormfulde Højder og ejendommens omgivelser, at Bjørn Engtorp er en "rigtig træmand" med stor kærlighed til træ og hvad træ kan anvendes til.

"Træmand" på arbejde! Feb. 2017

Der har lige siden Bjørn Engtorp flyttede ind på ejendommen været et godt samspil mellem Skovskolens undervisningsaktiviteter og de muligheder for udfoldelse, der er på Stormfulde Højders arealer/bygninger.

Stormfulde Højder siden 1992 – anvendelse

Børn i naturen

Da lederen af Boligfonden – Ellen Hansen – hørte om arven, bliver hun med egne ord ”fyrt og flamme”. Som én af de meget få i Boligfonden!

Ellen Hansen er uddannet socialrådgiver, og blev ansat i Boligfonden i 1986. Hun vidste fra sin tid som socialrådgiver på Kvindehjemmet i København, at der var et stort behov for at komme lidt væk fra Kvindehjemmet – og fra de andre krisecentre for kvinder og børn.

Ellen Hansens kongstanke var, at Stormfulde Højder hver dag kunne benyttes som et sted, hvor truede børn kunne komme og få fred og ro og naturoplevelser, og evt. også at benytte Stormfulde Højder til weekend ophold.

Stedet blev i perioden 1992 indtil 1997 anvendt til dagsbesøg af børn og voksne fra krisecentrene. Ikke uden problemer, da lederne af nogle krisecentre ikke ville "spille med på den melodi", men i stedet kunne finde mange undskyldninger for de vanskeligheder, der var ved at sende børn og forældre ud i naturen. Der var også et finansierings-problem med hensyn til transport og personale, men i det store og hele kunne aktiviteterne gennemføres med en stor indsats fra Boligfondens side og velvillige donorer. Bygningerne blev brugt til forskellige lege og til ly i dårligt vejr.

Da bygningerne i 1997 var blevet for farlige at anvende, måtte turene til Stormfulde Højder sættes på hold, indtil der var opført nye bygninger. I år 2000 stod de nye bygninger færdige, og aktiviteten med "Børn i naturen" blev genoptaget. Aktiviteten er med større eller mindre intensitet bibeholdt siden år 2000. I lange perioder har der dog kun været arrangementer for "Børn i naturen" i weekenderne, hvor der med udgangspunkt i de oprindelige planer fortsat bydes på naturoplevelser, madlavning, frisk luft, socialt samvær m.v. Siden 2005 har bygningerne også været rammerne for en slags skovbørnehave eller udflytterbørnehave for et par børneinstitutioner fra København. Et par gange om ugen er der besøg af 10 – 15 børn fra den københavnske stenbro, og børnene nyder naturen og legen i de spændende omgivelser.

I 2016 og 2017 er der ved en generøs bevilling fra Velux Fonden åbnet mulighed for, at Stormfulde Højder hver søndag modtager besøg af 35 – 40 børn og voksne fra forskellige krisecentre i København. Om formiddagen bliver de i bus kørt til Stormfulde Højder og har mulighed for at nyde roen, de smukke omgivelser og naturen med lege og vandringer i skov og eng og med forklaringer om naturens mangfoldigheder. Ikke mindst den bemærkelsesværdige og udfordrende naturlegeplads og de ret tamme får og høns hitter blandt børnene.

Opholdet på Stormfulde Højder starter som regel med forberedelse af frokost, der kan tilberedes i "Laden" eller i det fri over åben ild, eller i det fritliggende, overdækkede naturkøkken. Ud på eftermiddagen går turen tilbage.

Eksempel på invitation til krisecentrenes beboere
(uddrag):

PÅ TUR Projekt BØRNEBASUN (af Liv Ljungar)

Frivilligtur søndag den 19. juni 2016

Forældre Fonden

er en privat, social hjælpeorganisation, hvis formål er at hjælpe enlige forsørgere, der har boligproblemer.

Vi lever udelukkende af indsamlede midler. Af den grund er vi kun få ansatte, men til gengæld mange frivillige medarbejdere.

Har man et boligproblem og er enlig forsørger, har man som regel også så mange andre ting, der er svære, så vores tilbud er bredt.

Et af dem hedder Stormfulde Højder.

Veksø

I 1992 arvede Forældre Fonden en 10 hektar stor granplantage med tilhørende bygninger ved navn Stormfulde Højder beliggende i Veksø.

Laden

I foråret 2000 indviede vi vores nye lade. Laden er bygget med en indvendig bærende konstruktion, en "timber-frame" af egetræstømmer med ler/fiberstampede vægge.

På ejendommen er der foruden granskov: enge, en lille sø, en stor have, en naturlegeplads og heste, høns og får.

Turene

En typisk dag på Stormfulde Højder, starter med at Vi kører rundt i bus til de forskellige huse og henter de børn og voksne, som har meldt sig. Når vi ankommer til Veksø samles vi og spiser en bidbrød og drikker en kop te eller kaffe og snakker lidt om planerne for dagen. Der er næsten altid et tema for dagen, skeletter, træklating, fugle, så børnene får inderliggjort deres oplevelser. Men vi prøver først og fremmest at gribe de deltagende børn dér, hvor de er, og at arbejde videre med deres egne oplevelser. Resten af formiddagen helliger vi så til de aktiviteter der, mere eller mindre planlagt, er udsprunget af dagens tema. Til frokost samles vi, så ofte vejret tillader det. Omkring bålet, og vi supplerer gerne rugbrøds-snitterne med snobrød eller hvad årstiden ellers kan byde på. Om eftermiddagen er der nogen der arbejder videre med dagens tema. Der er lige en rolygte der skal snittes færdig eller et fuglehus der skal bankes sammen, andre har brug for ro til at fordybe sig i nye alliancer eller spille bold eller lege på naturlegepladsen. Når alle er træt af den friske luft og nye oplevelser kommer bussen og vi kører hjem. Målet med projektet er at skabe et godt, trygt rum til positive oplevelser for børn fra krisecentrene. Oplevelser i naturen, som også på længere sigt kan hjælpe børnene til både en større selvforståelse og forståelse for deres omgivelser.

Turene arrangeres af Forælderfonden, og ud over personale herfra, medvirker frivillige fra Forælderfonden også i aktiviteterne. Det må med glæde konstateres, at de oprindelige planer for anvendelsen af Stormfulde Højder fortsat virker. Man må absolut håbe, at der også i fremtiden vil vise sig muligheder for at bibeholde denne flotte og værdifulde aktivitet.

Fotoudstilling m.v.

En af de medvirkende ved opførelsen af bygningerne (med speciale i færdiggørelse af lervægge!), Martin Volmer, havde en stor fascination for fotografering af naturens små vidundere. Gennem længere tid var han på Stormfulde Højder og fotograferede livets gang for planter og dyr. Hans mange, mange timer bag kameraet resulterede i en meget smuk og bemærkelsesværdig udstilling på Stormfulde Højder i 2008.

Der har også af og til arbejdet folk, som har brugt stedet til at dygtiggøre sig i at lave træskulpturer m.v.

Skovskolen / Naturlegepladsen

Gennem Bjørn Engtorps tilknytning til Skovskolen i Nødebo har der hele tiden været et ret tæt forhold mellem skolen og Stormfulde Højder. Stormfulde Højder har i et vist omfang indgået i undervisningen på skovskolen, og elever fra skolen har udfyldt deres fritid med at hjælpe med forskellige aktiviteter på Stormfulde Højder. I 1995/1996 afholdtes der bl.a. på Stormfulde Højder et 8 måneders kursus for arbejdsløse med overskriften "Miljøpioner-kursus". Kurset var i Skovskolens regi og med det formål at lære arbejdsløse brugen af materiel og til at være bevidste over for naturens muligheder. Der var også en idé om at være med til at bringe naturen ind på stenbroen. F.eks. i form af en anderledes form for legepladser.

Legepladsen er stadig utraditionel, spændende og velfungerende.

Et led i undervisningen på kurset var opførelse af en af de første naturlegepladser i Danmark. På den ret stejle skråning nord for "Laden" blev der leget med fantasien, og mange forskellige legefigurer tog form.

Elever fra skovskolen har også siden da brugt tid og kræfter på Stormfulde Højder, hvor skoven i et vist omfang har kunnet bruges i undervisningen. Eleverne har også medvirket til fornyelse af legepladsens forskellige redskaber og opførelse af det nye naturkøkken.

Naturlegepladsen i vintersol.

Karrusel for børn og voksne (billeder fra 2016)

Glidebane og fantasi går hånd i hånd

Naturkøkken

Det tidligere udekøkken blev opført med assistance fra skovskolens elever. Et nyt naturkøkken, der er under opførelse i 2016, har også nydt godt af hjælp fra skovskolens elever.

Naturkøkkenet opføres med støtte på 65.000 kr. fra Fritidsrådet. Beløbet er i det væsentligste anvendt til anskaffelse af komfurer og gode, gedigne materialer af en sjældent set kvalitet.

Uden gode forbindelser til leverandører af godt træ og kraftige træstolper m.v., og frivillig arbejdskraft fra Skovskolens elever samt Bjørns engagement, ville det ikke have været muligt at lave en så smuk og utraditionel bygning.

Juletræssalg

Det var mere eller mindre en forudsætning for anvendelsen af Stormfulde Højder, at der fortsat var et salg af juletræer. Derfor var der hvert år salg af juletræer fra ejendommen. Ladebygningerne blev brugt til lager og som ly for kunder og personale.

Udgangspunktet var, at træerne, der solgtes fra ejendommen, skulle være af "egen avl", dvs. groet på arealet. Det lykkedes dog aldrig at få en produktion af juletræer i gang. I stedet blev der solgt indkøbte

juletræer. Salget var populært for en trofast kreds, der hvert år i weekenderne op til jul kom til Stormfulde Højder og købte juletræer. Med i købet fulgte varme drikke med småkager og gratis nydelse af bygning og omgivelserne. Juletræssalget ophørte i 2014, da der pga. konkurrence fra nærliggende supermarkeder ikke kunne genereres et overskud.

Træskulpturerne på Stormfulde Højder

Som tidligere nævnt bærer Stormfulde Højder præg af, at der her færdes personer med stor kærlighed til træ i alle dets forskellige anvendelsesmuligheder. Rundt omkring på arealet og inde i bygningen er der træskulpturer. Motiverne er mangeartede, og den kunstneriske udførelse varierer. Hvem der har lavet de forskellige skulpturer er ikke registreret. Skulpturerne signalerer kærlighed og fantasi til træets mangfoldig udtryksformer.

Bjørn foran indgangen til "Laden"

Inde i "Laden" er der nogle herlige træskulpturer

Og udendørs er der også leget med fantasi og former

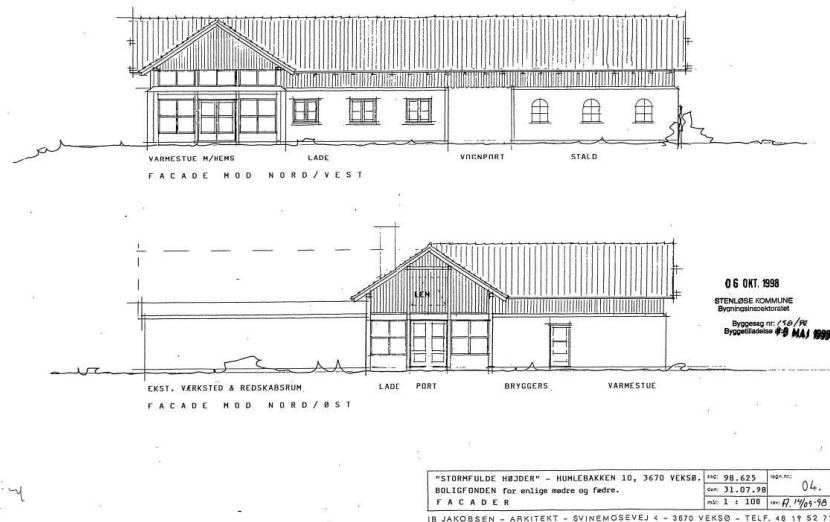
Renovering / nyopførelse af Stormfulde Højder

Beslutning om renovering/nyopførelse af Stormfulde Højder
Efter overtagelsen i 1992 blev der arbejdet med forskellige planer for renovering af bygningerne. Der var også planer om opførelse af nye bygninger, som kunne indrettes til midlertidige boliger og med opholdsrum for børn, der var på dagsbesøg. Planerne kunne umiddelbart ikke gennemføres, da der ud over økonomien var en meget betydelig modstand fra fredningsmyndighederne mod i det hele taget at vedligeholde de eksisterende bygninger. Det blev opfattet som om man fra disse myndigheders side bare ønskede, at bygningerne forfaldt. Så kunne der udstedes et nedrivningskrav som fjernede bygningerne, hvorefter arealet kunne indgå i den allerede bestående fredning af området.

Kravet fra fredningsmyndighederne blev med energi og dygtighed fra Boligfondens side afvist bl.a. med det argument, at det af hensyn til juletræssalget (som indgik i testamentet!) var nødvendigt med lagerplads og opholdsrum til salgspersonale og kunder. Indtil der blev vedtaget et endeligt projekt for vedligeholdelse/ombygning af laden fungerede den fortsat som opholdssted for dagbesøg fra krisecentrene. De åbenbare naturmæssige kvaliteter og legemuligheder overtrumfede langt de bygningsmæssige mangler!

Engang i 1997 henvender en bedstefar sig til Ellen Hansen og fortæller, at bygningerne er i en sådan forfatning, at hans barnebarn i hvert fald ikke mere måtte komme der. Bygningerne var forfaldne og måske også farlige. Det chokerede Ellen Hansen, og så var der tid til action!

Renovering af Stormfulde Højder blev drøftet på flere bestyrelsesmøder i løbet af 1997 og 1998, og der blev givet tilladelse til at arbejde med byggeplanerne. I 1998 søgte man om tilladelse til nedrivning af de gamle bygninger og genopførelse på det eksisterende fundament. Arkitekt Ib Jacobsen, Svinemosevej, Veksø/Ganløse, havde udarbejdet skitseforslag med facader m.v., som indgik i ansøgningsprocessen. Med kun få ændringer svarer skitseforslaget til den bygning, der nu findes på ejendommen.

På et ekstraordinært bestyrelsesmøde i januar 1999 blev det endeligt besluttet at gennemføre planerne om opførelse af et helt ekstraordinært byggeri med udgangspunkt i arkitektens forslag. For at få byggeriet godkendt skulle det opføres på de gamle fundamenter

(i princippet!). Bygningerne skulle være helt specielle for så vidt angår de bærende konstruktioner, vægge og opvarmning m.v. Bjørn Engtorp havde gennem sit arbejde som underviser på Skovskolen i Nødebo fået kontakt til Mikkel Johansen, der var indehaver af firma "Tømmer-huse/Timber Solutions". På flere bestyrelsesmøder i 1998 havde Bjørn Engtorp talt for den "vilde" idé, at den ny bygning kunne opføres efter det amerikanske "Timber Frame system" og i øvrigt med brug af størst mulige økologiske elementer bl.a. i væggene.

Timber Frame er en slags bindingsværk, der adskiller sig fra traditionelt dansk bindingsværk ved at trækonstruktionerne er synlige indefra. Efter sigende er teknikken mere end 1.000 år gammel, men var så godt som uddøet indtil slutningen af 1960'erne, hvor hippierne ønskede at komme "back to nature". Rigtige håndværkere og driftige forretningsfolk tog over, og byggesystemet gik sin sejrsgang hos specielt interesserede.

Systemet bliver omtalt som *tømrerarbejde udført med snedkerpræcision*.

Bjørn taler meget engageret for sagen og tilbød at lægge mange kræfter i projektet.

Bestyrelsen hoppede lidt tøvende med på den vilde idé. Det var i bund og grund en meget modig beslutning med usikkert slutresultat, som bestyrelsen tog. Og bestyrelsen bestod først og fremmest af det, der på daværende tidspunkt hånligt blev betegnet som "Hattedamer". Tiden har vist, at det var meget kløgtige og modige "hattedamer", som kunne se muligheder i byggeriet.

Gennem hele processen skulle arkitekt Ib Jacobsen følge opførelsen. Lige som andre direkte involverede personer i projektet udførte han et engageret og kvalificeret arbejde med at få den vanskelige byggeopgave godkendt af myndighederne. Ib Jacobsen havde ikke direkte indflydelse på selve opførelsen og detailudformningerne af de

enkelte bygningsdele, men han fungerede som bestyrelsens garant for, at tingene blev udført – nogenlunde! – korrekt efter gældende regler. Også for ham var Timber Frame byggeri helt nyt. Advokat Bolt Jørgensen, der stadig var medlem af Boligfondens bestyrelse, ydede en stor indsats med at få knækket de administrative nødder, et sådant projekt løber ind i. F.eks. fik Bolt Jørgensen under hånden fra en ansat i Amtet det gode råd, at der af ansøgningerne skulle fremgå, at den nye bygning er egnstypisk. Så kig forbi og se en egnstypisk bygning (opført efter det amerikanske Timber Frame System!). Det skal dog bemærkes, at det egnstypiske udtryk godt kan gælde for den udvendige del af bygning. De administrative vanskeligheder med at få godkendelse fra diverse myndigheder – ikke mindst amtets fredningsfolk – var tidskrævende og besværlige. Heldigvis var Stenløse kommunes embedsmænd i besiddelse af en vis fleksibilitet, så projektet kunne, efter mange skrivelser frem og tilbage, sættes i gang i foråret 1999, efter en godkendelse fra Frederiksborg Amt i februar 1999.

Opførelsen

Bjørn Engtorp tog 5 måneders orlov for at være aktiv daglig leder af byggeriet. Han fandt selv i Grib Skov frem til de træer, der skulle bruges, nemlig 20 store Douglas gran og 37 lidt mindre egetræer. Gennem hans kontakter fik man en fornuftig pris på træ og opskæring.

Der blev under byggeprocessen brugt utraditionelle midler for at få fat i brugelige materialer og for at nedbringe omkostningerne. F.eks. stammer jernvin-duerne i staldbygningen fra den gamle Sojakagefabrik på Amager.

Arbejdskraften til opførelsen var dels folk anvist fra Stenløse og Værløse kommunes beskæftigelsessekretariat, dels kursister (se nedenfor). 10 -15 unge flygtninge fra Kosovo tilbragte et par uger som medhjælp ved byggeriet og malede bl.a. tremplen og lavede hønsehuset.

Timber Frame (Træskelettet)

Som nævnt tidligere skulle bygningerne opføres efter det amerikanske Timber Frame System, der er relativt ukendt i Danmark. For at sikre det bedste resultat, beslutte man at "indskrive" 3 amerikanske specialister – Steve, Dave and John fra Timber Framers Guild til at styre den konstruktive del af byggeriet.

Man benyttede lejligheden til – mod kursusbetaling – at få amerikanerne til at undervise i byggesystemet. Der blev udarbejdet en annonce for kurset, der blev gennemført med stor succes. Deltagerne lærte om byggemetoden samtidig med, at de lavede en hel del arbejde, som kunne anvendes i byggeriet.

Et uddrag af programmet er vist her under:

TIMBER FRAMING

*Amerikansk bindingsværk
5-16. Juli 1999*

TIMBER FRAMING - Amerikansk Bindingsværk

De amerikanske nybyggere havde bindingsværks-teknikken med til det nye land som en praktisk og holdbar metode til at skaffe sig tag over hovedet. Teknikken blev tilpasset lokale forhold og har gennem tiden gennemgået en række praktiske og tekniske forbedringer.

Timber framing har fået en renæssance i de sidste årtier og har udviklet sig til en solid form med rige arkitektoniske muligheder og god brug af lokale ressourcer.

Timber framing er for både selvbyggeren og den professionelle tømrer og designer.

Meld dig til det spændende kursus.

Vi har inviteret 3 erfarne gæstelærere fra USA til at komme og undervise i deres tømretekniik.

Undervisningen vil foregå både på engelsk og dansk.

De tre amerikanere var gode pædagoger, meget festlige og meget arbejdsomme.

Efter kurset blev de på byggepladsen i 4 – 5 uger og ledede arbejdet med de spændende trækonstruktioner.

Arbejdet med at lave tag, vægge, gulv, opvarmning m.v. blev udført uden amerikanernes medvirken.

Der blev på engelsk lavet en lille projektbeskrivelse, som ret godt beskriver processen og projektet.

Uddrag af beskrivelsen:

Timber Framers Guild: Workshops

Photos and report by Ed Levin

Stormfulde Højder (Wuthering Heights) is a project of the Copenhagen-based

Home Foundation for Single Mothers and Fathers....

The barn that we are rebuilding provides shelter for the children (many of whom do not have adequate winter clothing) and their parents.

The workshop is the brainchild of Guild member Mikkel Johansen and of Bjørn Engtorp.

With the aid of instructors Steve Amstutz, Dave Dauerty and Ed Levin, a total of nineteen students built and raised five of the twelve bents in the main wing of the barn over ten days.

Many of the students were professional woodsmen and Carpenters, who learned fast and worked efficiently, and built to a very high standard.

The frame will be completed over the next month by Mikkel, Bjørn, Steve, Dave and John Palmer, then enclosed with a straw/clay/wood chip wall system and ble roof.

Det træværk, der kom ud af amerikanernes besøg og undervisningen er helt unikt og af en ganske usædvanlig kvalitet.

Se nogle eksempler her:

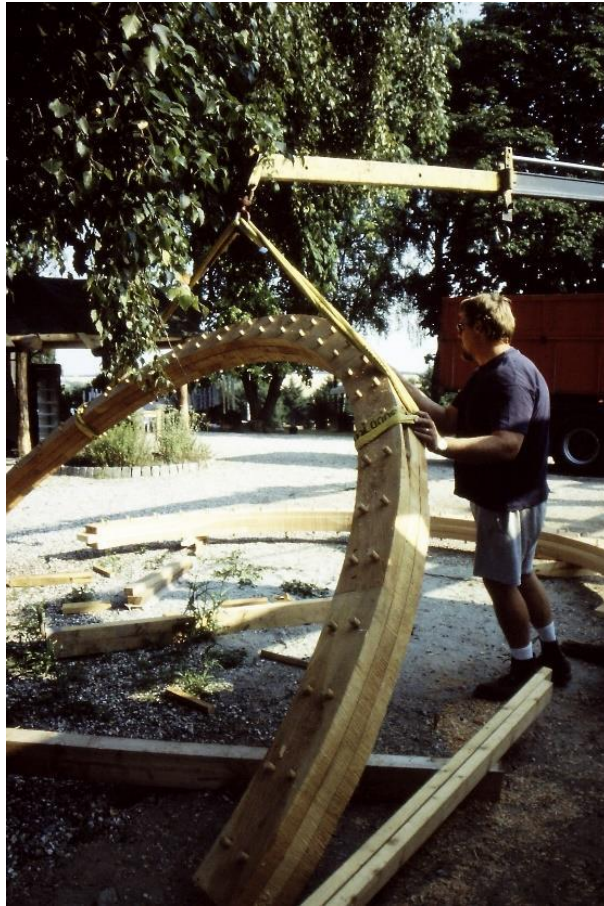

Den stærke trækonstruktion i Douglas og Eg med specielle samlinger er synlig. En nydelse af se på godt håndværk!

Alt er tappet sammen med trædybler. Ikke noget med søm og skruer her!

Håndværk af fineste art.

Trædyblerne måtte for øvrigt importeres fra up-state New York, da der ikke i Danmark kunne opdrives dybler af tilstrækkelig kvalitet. Der blev brugt ca. 1.500 trædybler, hvoraf 600 alene til de ti tagbuer (spær), da der til hver enkelt tagbue skulle bruges 60 stk.

Fra rejse-gildet den 12. august 1999

Under en meget hyggelig og festlig grill-aften i vores have i Stenløse spurgte jeg en af amerikanerne om, hvor lang tid det ville tage for ham med håndkraft at lave bare én stolpe til et byggeri. Svaret var, at hvis han var i god form, ville det tage ham én dag. Meget tankevækkende med viden om hvor mange stolper det går til bare ét hus - godt der findes maskiner til det grove arbejde. I dag er den slags byggeri nok kun for velhavende liebhavere – og modige organisationer.

I hver af de fire hjørner i porten er der en stolpe, håndlavet af amerikanerne. Stolperne viser den oprindelige metode før maskinerne tog over.

Bjørn fortæller at stolperne viser den amerikanske måde at hugge stolper på, nemlig med synlige spor af de vandrette hug, så stolpen ikke har en plan overflade. Efter dansk tradition skulle overfladerne være mere afrettede.

Buerne

Tagkonstruktionen er ret speciel, da der i stedet for traditionelle spær er anvendt træbuer. Mikkel Johansen havde været forbi Københavns Hovedbanegård og her fået inspiration til buer i stedet for almindelige spær.

Og så blev der produceret buer på byggepladsen.

Det viste sig for øvrigt, at produktionen af de buede spær var mindre krævende end produktion af traditionelle spær. Når bare man kender teknikken! Og det gjorde amerikanerne.

Alt er som nævnt tappet sammen med trædybler.

Vægge

Et gennemgående tema i byggeriet var så megen økologi indarbejdet som muligt. Væggene skulle derfor ikke være almindelige murstens- eller betonvægge, men LERVÆGGE, opbygget af ler, vand, træspåner og snittet halm.

Der blev taget kontakt med en entreprenør som hævdede, at han havde forstand på støbning af lervægge. Det var ikke nogen umiddelbar succes.

Selve blandingsprocessen med vand, ler, træspåner og halmstykker viste sig at være ganske kompliceret. En almindelig betonblender

kunne ikke klare opgaven. Man fandt derfor frem til at bygge en grube på gårdspladsen og med en almindelig havefræser køre gennem gruben fyldt med ler, vand, spån og halm. Metoden var anvendelig.

Næste store problem var selve støbningen. Firmaet – der påstod at havde forstand på opgaven! – satte en almindelig støbeform til beton op, og man hældte blandingen i formen. Det viste sig snart, at ler opfører sig anderledes end beton!

Billede" som viser vægopbygningen.

Vandet skulle fordampe fra blandingen, hvorfor en tæt betonform ikke duede, og første sektion af væggen smattede ud, da forskallingen blev fjernet. Så lavede man støbeforme, hvorfra vand kunne fordampe, Resultatet var fint og holdbart. Selv efter 16 år er der ingen større skader på de usædvanlige vægge, opbygget af ler, spåner og halm

De ca. 30 cm tykke lervægge består af en blanding af ler (vand), høvlspåner og snittet halm. Leret er almindeligt blåler fra Nivå.

Væggene blev på ydersiden kalkpudset med mørtel lavet af jurakalk og efterfølgende kalket. Ydervæggene kalkes hvert 3. – 4. år med jurakalk.

Indervæggene er lerpudsede med en speciel lerblanding, importeret fra Tyskland, der bl.a. indeholder en smule knust perlemor, så væggene glimter lidt.

De indvendige vægge fremstår i dag noget slidte efter 16 års brug til børneaktiviteter.

Opvarmning – masseovn

Opvarmningen af "Laden" og "Varmestuen" sker ved en stor, finskinspireret masseovn. Den har en stor tung masse, bygget op med mursten og ildfaste sten omkring brændkammeret.

Princippet er at varme den store masse kraftig op, hvorefter den afgiver varmen over mange timer. Det tager 4 - 5 timer med buldrende ild i oven (kun træ benyttes), før rummene er rigtigt opvarmede. Men så er ovnen også i stand til at holde varmen i rummene. Når først ovnen er varm, er det tilstrækkeligt med en mere beskedne vedligeholdelse af ilden.

I de to toiletter foregår opvarmningen dog med el. Masseovnen trænger til vedligeholdelse, da der er flere revner i den, uden at der dog er problemer med selve varmeproduktionen.

Gulv / Møbler / Køkken

Gulvet er et smukt egetræsgulv, der med jævne mellemrum bliver olieret.

Møblerne i rummene er donationer fra forskellige firmaer. F.eks. donerede Fritz Hansens Møbelfabrik i Allerød et større antal 7-er stole. De blev desværre efter nogle år stjålet, så der i dag i stedet er nogle billige Ikea-stole.

Bemærkelsesværdig er "børnebordet" med lav højde og 12 små børnestole, der passer meget fint til bordet og til hele bygningens udtryk. Bordet har Bjørn lavet af stolper/brædder fra den gamle lade. I "Laden" er der indrettet et funktionelt køkken med komfur, køleskab, bord og vask. Køkkenet bliver brugt, når der er aktiviteter i bygningen.

Indeklimaet

En ekstra gevinst ved byggeriet er, at indeklimaet er meget behageligt og miljøvenligt. Det skyldes formentligt især vægkonstruktionen, der giver mulighed for at bygningen kan "ånde" med udeklimaet, lige som den udstrakte anvendelse af træ også medvirker til det gode indeklima.

Færdigt byggeri

En dejlig forårsdag i 2000, den 16. maj, var ca. 100 personer med prinsesse Benedikte i spidsen (Fondens protektor) samlet for at indvie byggeriet. Fra Stenløse Kommune kom borgmester Finn Højgaard Mortensen, som udtrykte glæde over, at Stenløse Kommune huser en af Boligfondens aktiviteter.

Økonomi

Boligfonden søgte med stort engagement om hjælp til byggeriet fra alle mulige personer, fonde og firmaer. Både i form af penge, og i form af materialer.

Og velviljen til at yde støtte var generelt ganske stor. Drivkræfterne fra Boligfonden var formanden Elsa Andreassen og lederen Ellen Hansen. Uden deres engagerede og vedholdende indsats var projektet aldrig blevet gennemført.

Elsa Andreassen har på et bestyrelsesmøde over for mig nævnt, at hendes mand, direktør i ISS, Poul Andreassen, en gang udbød efter

et middagsselskab: "Du er en skændsel at have med til selskaber", fordi Elsa Andreassen under middagen igen havde "overfaldet" sin bordherre - en leder af et større byggevarerfirma - og fået tilsagn om byggematerialer til stærk reduceret pris. Og det var ikke kun denne ene gang, at Elsa Andreassen under selskabelige sammenkomster agiterede for sagen. Hun arbejdede utrætteligt for sagen.

Det oprindelige budget/overslag var i omegnen af 1,8 mio. kr. Der var dog i bestyrelsens byggeudvalg udpræget skepsis over for, om overslaget var helt realistisk. Og det viste sig også at være tilfældet! Da regnskabet forelå i år 2000 blev udgifterne opgjort til 2.227.000 kr. (byggeriet blev momsfrataget). Beløbet blev finansieret med en meget stor donation fra Ingrid Petersens legat på 1.242.000 kr., K. Gad Andersens og Hustrus Familiefond med 250.000 kr., Friluftsrådet med 100.000 kr., Plejehjemmet Bethlehems Fond med 75.000 kr., Fonden Nykredit med 35.000 kr. og Kong Frederik og Dronnings Ingrid's Fond med 5.000 kr., eller i alt donationer på 1.707.000 kr. Boligfondens bidrog med godt 500.000 kr. Under selve byggeprocessen var der stor velvilje til at levere materialer til favørpriser (bl.a. gulvet til halv pris fra Junckers), så den endelige omkostninger var meget rimelige, når man ser på resultatet

Afsluttende bemærkninger

Når jeg for venner og bekendte i Egedal Kommune i begejstrede vendinger omtaler Stormfulde Højder, slår det mig hvor få, der egentlig kender til den perle af natur og bygninger, der ligger på Humlebakken 10. Og heller ikke kender til den flotte aktivitet for udsatte børn og voksne, der foregår på ejendommen. Det er mit håb, at denne lille beskrivelse kan råde bod på denne uvidenhed. Og kan beskrivelsen også være med til sikre et fortsat tilbud fra Forældre-fonden til udsatte børn og deres forældre, vil jeg være meget glad og taknemmelig.

Stenløse. Februar 2017
Niels Holst Kjærsgård
Fasanvej 3, 3660 Stenløse
Mail: kjaersgard@mail.tele.dk

Om forfatteren

Jeg var medlem af bestyrelsen for Boligfonden for Enlige Mødre og Fædre fra 1993 til 2004. Da jeg blev pensioneret i 2004 valgte jeg at udtræde af bestyrelsen. Min bestyrelsespost er nu overtaget af en

anden ansat fra KAB.

Posten i bestyrelsen skyldtes, at jeg gennem min ansættelse som direktør i Boligselskabet KAB var blevet bedt om at indtræde i bestyrelsen som afløser for en kollega, der var gået på pension. KAB havde i mange år haft en bestyrelsespost i Boligfonden, som i vidt omfang benyttede sig af boligselskabets viden. Der var og er ingen økonomiske relationer mellem de to organisationer.

Jeg har således et vist medansvar for opførelsen af det nye Stormfulde Højder. Det vedstår jeg stolt og gerne. Det er en meget usædvanlig bygning, der blev opført i 1999.

Jeg har længe syntes, at nutiden og eftertiden skulle vide noget om bygningen og processen, der førte frem til slutresultatet. Og ikke mindst vil jeg gerne komme med en hyldest til de fire personer, der ved deres engagement og fremsyn fik byggeriet gennemført, nemlig H. Bolt Jørgensen (bestyrelsesmedlem – død i februar 2017), Elsa Andreassen (bestyrelsesformand – ikke mere medlem af bestyrelsen), Ellen Hansen (daglig leder af Boligfonden og energisk og vedholdende indpisker – nu pensionist) og Bjørn Engtorp (bestyrer og idémaker med et overbevisende engagement i projektet – fortsat bestyrer).

Og endelig synes jeg også både donorer og bestyrelsen fortjener, at eftertiden skal have mulighed for at få kendskab til historien om det nye Stormfulde Højder.

Alle medvirkende kan med rette være stolte over resultatet af deres indsats.

Kilder:

- Forælderfondens arkiver
- Oplysninger fra Ellen Hansen, tidligere leder af Forælderfonden
- Oplysninger fra H. Bolt Jørgensen, advokat og tidligere medlem af bestyrelsen
- Oplysninger fra Niller Byrgesen, Veksø
- Oplysninger fra Bjørn Engtorp, Stormfulde Højder
- Billeder af opførelsen fra Bjørn Engtorp, Stormfulde Højder
- Forfatterens egne billeder
- Byg & Teknik, Nr. 9. 29. september 1999
- Tingbogen.dk
- weblager.dk (korrespondancen med kommunen)
- tfguild.org (Timber Frame organisationen, USA)
- kb.dk (Det Kongelige Bibliotek, Luftfoto, Danmark set fra luften) og kortal

Stamdata:

- Beliggenhed: Humlebakken 10, 3670 Veksø
- Matr.nr.: 9i, Veksø By, Veksø
- Areal: 79.660 m² (næsten 8 hektar, svarende til ca. 16 tønder land)
- Ejere iflg. tingbog: Boligfonden for Enlige Mødre
- Ingen hæftelse (lån) på ejendommen
- Ejendomsvurdering 2015: 5.950.000 kr.